

J. R.

**Nie ma więzień w Grenlandii :
[recenzja artykułu opublikowanego
w czasopiśmie "Probation", 1963]**

Palestra 7/9(69), 78

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

mimo sprzeciwu rodziców dziecka, jeżeli uzna ten sprzeciw za bezpodstawny.

Ad 1). Artykuł 343 kodeksu cywilnego w nowym brzmieniu stanowi, że „przysposobienie małoletnich, którzy nie ukończyli 16 lat, nie może być orzeczone, jeśli dziecko nie przebywało w ognisku domowym (*foyer*) przysposabiającego lub przysposabiających przez 6 miesięcy”.

Ustawa modyfikuje w pewnym zakresie także przepisy ustawy o rodzinie i pomocy społecznej, przewidując środki zmierzające do wzmocnienia i rozszerzenia przedwstępnych badań prowadzonych przed orzeczeniem przysposobienia. Służba pomocy społecznej dzieciom może z własnej inicjatywy lub na żądanie sądu dostarczyć prokuratorowi Republiki wszelkich informacji dotyczących jej podopiecznych. Informacje te „nie mogą być jednak ujawnione w żadnym postępowaniu ani też wzmiankowane w jakiegokolwiek decyzji”, „mogą one być tylko komunikowane sędziom”.

Ad. 2). Ustawa precyzuje treść art. 352 kod. cyw. zezwalającego na pominięcie odmowy jednego z rodziców co do udzielenia zgody na orzeczenie adopcji, jeżeli nie wykazywał on zainteresowania w sprawach wychowania dziecka i zapewnienia należytych warunków życia, a drugi z rodziców zgody swej udzielił lub też już nie żyje albo nie jest znany. Nowa ustawa przewiduje również możliwość orzeczenia przysposobienia pomimo braku zgody obojga rodziców, jeżeli „nie interesowali się oni dzieckiem albo postępowaniem swoim narażają na szwank moralność, zdrowie lub wychowanie dziecka”.

Nie ma więzień w Grenlandii

Grenlandzki system prawny nawet w tej postaci, jaką nadano mu w 1943 r., nie przewiduje kar pozbawienia wolności. Zna on jedynie orzeczenia o charakterze wychowawczym. Tak podaje „NCCD News”, a za nią amerykańskie pismo „Probation” z 2 kwietnia 1963 r.

W Grenlandii nie jest znana instytucja więzienia i — co ważniejsze — jak to donosi w swym raporcie specjalna grupa ekspertów, delegowana tamże przez sąd duński, do zbadania działania miejscowego prawa karnego, potrzeba ustanowienia tej instytucji w ogóle nie istnieje.

W związku z powyższym Heming Broensted, stojący na czele duńskiego ministerstwa do spraw Grenlandii, oświadczył, że nawet w dalekiej przyszłości ludność eskimoska zamieszkująca Grenlandię upatrywała w fakcie chwilowego odosobnienia przestępcy jedynie środek pozwalający wykryć przyczyny popełnienia przestępstwa, a nie jako środek represji czy też ukarania sprawcy. Rzecz znamienna, że te tradycyjne poglądy społeczeństwa eskimoskiego są zdaniem p. Broensteda zbliżone z najnowszymi postulatami współczesnych nauk kryminologicznych.